

ביבי אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש	
16:20	16:19	16:18	16:21	כניסה:
17:12	17:10	17:10	17:13	יציאה:
17:45	17:41	17:40	17:45	ר"ת:

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:00

פרשת מקץ

עלון מס': 392

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

משקפים של אמונה

יותר, איך ללמד תורה טוב יותר, ובמה אני יכול להועיל לעם ישראל. את דאגות הפרנסה צריך להשאיר לבורא יתברך כי גם כך ביגדו הכל.

פאב ראש = אקמול???

ככל שהבנתי יותר שהפרנסה ביגדו יתברך, כך הוא עזר לי יותר בפרנסה ברוח, והגעתי בסוף להבנה ברורה שהפרנסה ממנו יתברך. באותה עת התחילה אצלי ההבנה שבנושאים אחרים עדין לא הגעתי לדרגת מאמין, כגון ברפואה. אסביר את פונתי: במקרים רבים התפללתי להשם על פרנסתי ונענית על ידי, וקבלתי, ובשל כך התחזקה בלבי ההרגשה שפרנסה משמים. אבל ברפואה אינני מרגיש מספיק משכנע, האם הפאב ראש שאני מרגיש באמת יכול לעבר בלא נטילת כדור רק על ידי תפלה ובטחון בבורא יתברך. אז נכון, צריך לעשות השתדלות ולקחת כדור, אבל מאמין אמתי יודע שביגדו יתברך להעלים פאב ברגע אחד ממש. ויותר מזה הרגשתי קשי להאמין שאם הרופאים אומרים על אדם שהוא במצב אנוש וחסר סכונים מבחינה רפואית, יתרפא לגמרי ויחזור לחיות כאחד האדם.

החלטתי בלבי שמגיע לבורא יתברך יותר מאשר אמונה שטחית, והשתדלתי מאד להתחזק בנושא זה שחיים ומות ביגדו יתברך בלבד, וכמו שהוא מצוה למיליארדי לבבות לפעם, כך הוא יכול לרפא מחלות סרטן, ואפילו להחזיר לקדמותם כליות שהפסיקו לתפקד. לאט הרגשתי שחודרת ללבי ההבנה שהרופא האמתי זה הבורא יתברך. מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

בתחלת דרפי בענייני אמונה חזקתי בתוכי את ההכרה שיש בורא כל יכול שברא את העולם הנפלא, הכולל בתוכו כל כך הרבה פרטים, ובכל פרט חלקים פה רבים. הכרה זו דחפה אותי לרצות לעבד אותו בכל הכח וללמד את התורה הנפלאה שמסר לאבותינו בהר סיני, אולם ככל שהתעמקתי בנושא האמונה הבנתי שעדין רחוק אני מאד מהאמונה השלמה.

פיוס אני מבין שהמאמין השלם יודע שקל תנועה ותנועה שאנחנו עושים וכל שקל שמגיע לכיסי או שיוצא מכיסי או מפה כלשהיא שקבלתי או אפלו נשיקה, הכל בגזרתו של הבורא יתברך. כמו שמביאה הגמרא במסכת חלין: (ז) "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם מכריזים עליו מלמעלה". אפלו מפה קטנה שקבל האדם מהפטיש - קדם לכן מכריזים עליה בעולמות העליונים: 'פלוני עומד לקבל מפה', ומכריזים אפלו מדוע מגיעה לו המפה.

פיצד נסתדר כשיגיעו הילדים?

גם בשלב שידעתי שיש בורא לעולם עדין הרגשתי חסר בטחון כלכלי. אביא את הרגשתי: קדם שגולדו בנותי הגדולות חשבתי לעצמי, ומה עכשו שאני ורעיתי עדין ללא ילדים, בקשי אנחנו מצליחים לגמר את החדש, מה יהיה כשיגיעו ילדים, איך נסתדר? הבנתי שעדין עבודה רבה לפני להפנים ולהבין שכל הפסד שבעולם ביגדו יתברך. ככל שהתעמקתי בנושא הפרנסה, התחזקה אצלי ההכרה שאני דואג לשוא, ועדיף לי לדאג בנושאים רוחניים, כגון איך להתפלל טוב

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת \ לברכה \ רפואה \ הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש ביבי אומר

נא לשמור על קדושת הגליון

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

ספרו החדש

של מורנו הרב יגאל כהן שליט"א שו"ת יגל ליבי

פרטים בגב....

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

שמחת הבר מצוה של מרן הרב זצ"ל (א)

א. שמחת ה'בר מצוה' של מרן הרב זצ"ל התקיימה בבית הכנסת שעל יד קבר שמעון הצדיק, וכמשי"כ במנהגי הראש"ל ח"א (עמ' 27).

ב. קודם הגיעו לגיל 'בר מצוה', כתב וערך דברי מליצה בעניין מצוות התפילין, (והרואה דבריו משתומם על בקיאותו הרחבה שהיתה לו כבר מאותם הימים): וזה לשונו: אור לארבעה עשר, ויבא היצר הטוב השר, להנחותי הדרך, לזאת אקוד ואשתחוה ואכרע ברך, כי עת זה יקר הערך, ואני אברך ולי נאה לברך, ברוך שהחייני וקיימני, ולזמן הזה הגיעני, הודו לה' כי טוב.

אור זרח, כי ציץ רפואה פרח, אשיש כגיבור לרוץ אורח. בנר מצוה, בשמחה וחדוה, כי נעים נאווה, ושוש אשיש בה' על כלילי, ביומי ולילי, גדול המצווה ועושה, ובאלקי אמצא מחסה, ושבע אליו, על מצות תפילין, כי הוא ישעי וכבודי, והיה לאות על יד"י. ולטוטפות בין עיניי, היא אשר על ידו השני. ובה שם אלקי (שד"י) נקרא עלי, כי הנה יד שלוחה אלי וכן פורת עלי עין, וארא כי האור כי טוב, כגן רטוב.

אין בפי מליו, לתאר גודל מעלת התפילין, ואף אם אאזור חילי, מי יתן אפוא ויכתובן מלי. האי מאן דיאיר ליהודים, היתה אורה זו תורה ויקר זו תפילין. שתי מצוות השקולות, ככל המצוות לחמורות וקלות, ושתיהן כאחת מאריכות ימים, אגיל בשמחה וחדוה, כי נעים נאווה, בתים מלאים כל טוב.

אור הלבנה, קרית חנה, היא עדת ישראל, רבת פעלים מקבציאל, ולהם הוא אות, יפות ובריאות, חסידות ונאות, כלה שענינה יפות, אשר בין עיניה וטוטפות, להם אות למשפט. על מעשיהם הטובים. ותפילין מגדולי המצוות הרבים. ובמהרה ישרנו. הניי מביא את עבדי צמח. והשומע ישמח. וירא כל העם כי טוב.

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: מה הדין לשתות קוקה קולה לפני התפילה?

תשובה: לגבי מים מבואר בהלכה [שו"ע סי' פט] שמותר, ונחלקו הפוסקים מה הדין במיץ וכדו', האם דינו כמים, ולהלכה יש להחמיר בזה אלא אם אינו יכול לכוין בלי זה.

[שו"ת ראשון לציון ח"ב סי' ז ובפניני התפילה עמ' נו מיקל בזה וכן בשו"ת רבבות אפרים ח"ח סי' כד אות ב]

שאלה: לפני התפילה לכוון הרב, אני סופר סת"ם ורציתי לשאול האם מותר לי לכתוב שמו של המלך תפילין או מזוזה?

תשובה: מותר לעשות כן קודם התפילה כיון שנחשב הדבר כצורך מצוה. [שו"ת מעין ח"ב סי' מג בהערות]

שאלה: אני עובד בקו חלוקה של ברמן, ועיקר העבודה היא בלילה אבל זה נמשך קצת לתוך היום [בדרך כלל אני מסיים באזור שבע בבוקר] ורציתי לשאול האם מותר לי להמשיך לעבוד בבוקר לפני תפילה?

תשובה: אם התחיל בעבודה חצי שעה קודם עלות השחר יכול להמשיך בעבודה, אף שנמשך קצת לתוך היום, ומכל מקום יקפיד לומר ברכות השחר קודם [שממשיך לאחר עלות השחר] לכן ויזהר שלא יאחר זמן קריאת שמע ותפילה. [ביה"ל סי' ע"ד היה עוסק ערוה"ש סי' צ סעיף כ רמ"א סי' רמח ובפסקי תשובות שם אות טו]

שאלה: אני צריך להסתפר, ויותר נוח לי ביום חמישי, השאלה האם עדיף ע"פ הלכה בשישי לכוון שבת או שזה לא משנה?

תשובה: לכתחילה עדיף ביום שישי, אבל אם יש צורך אפשר להקדים, ומכל מקום אף כשמסתפר בחמישי עדיף שיעשה כן בלילה שהוא אור לשישי שבכך ניכר יותר שזה לכוון שבת.

[ראבי"ה סי' קצז עמ' רמז ובב"ח סי' רס ועי' בחזו"ע ח"א עמ' כד ושם ג"כ לענין תספורת בלילה]

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

שיעורו של שמואל הנביא

מיד לאחר שעלתה המחשבה בלבו של שמואל הנביא על התאמתו של אליאב למלכות, אמר לו הקדוש ברוך הוא שטעה בהבחנתו, וכך אמר לו (שמואל א טז, ז) "אל תִּבְטֵ אֶל מֶרְאֵהוּ וְאֶל גְּבוֹהַּ קוֹמָתוֹ כִּי מֵאִסְתֵּיהּ". הגמרא מדייקת (פסחים סו ע"ב) שאליאב היה ראוי למלכות, אלא שמאס בו ה' להיות מלך, וכך אינו האיש שבו בחר ה', ושמואל הנביא טעה בהבחנתו, מפני שבאליאב היה יופי חיצוני שלא התאים באופן מושלם לעולמו הפנימי.

בשונה ממנו היה דוד המלך שהיתה בו התאמה מושלמת בין הפנימיות לחיצונית, ולכן היה בו יופי משולם כפי שכותב הנביא (שמואל א טז, י) "אֲדַמְנֶהוּ עִם יָפֵה עֵינָיו וְטוֹב רֵאיוֹ", והדבר ניכר במעלותיו של דוד המלך כמובא בגמרא (סנהדרין צג ע"ב) שהיה יודע לאחוז בכינוי וגם יודע לאחוז בחרב, שחם שני דברים המנוגדים זה לזה, אך נפשו הרחבה והטהורה יכלה לשלב בין הניגודיות בהתאמה מושלמת, עוד מובא בגמרא (מועד קטן טז ע"ב) שהיה בודד המלך קשיחות עצומה בזמני מלחמה, והתבטלות מוחלטת כאשר למד תורה, ולכן דוד מתואר בתואר היופי והיה ראוי למלכות מכל בני ישי, אך גם בו טעה שמואל הנביא, וכאשר הובא לפניו דוד המלך (כפי שייספר בהרחבה אדמו"ר) היה סבור שהוא שופך דמים כי ראה שהוא אדמוני, עד שגילה לו הקדוש ברוך הוא שיש בודד המלך פנימיות טהורה, ומה שיישפך דמים במלחמות יהיה בתיאום מוחלט עם הסנהדרין, ועל פי דעת תורה.

המתקין והטכנאי – מסר שתמיד נוכח

הסיפור המחיש לנו שאין להתרשם מן החיצוניות אלא רק מן הפנימיות כפי שסופר לי על ידי בעל המעשה, כשלאורך הסיפור נקרא לו דניאל, וממנו נלמד כמה זהירות צריכים אנו שלא לשפוט אדם על פי מראה חיצוני. דניאל סיפר לי שבחציו הראשון של היום הוא לומד בכולל, ובחציו השני הוא עובד לפרנסתו כמתקין מזגנים, והנה אחד הלקוחות שלו יוצר עמו קשר, ואומר לו שהמזגן שהתקין לי עובד, ולאחר בירור קצר הבינ דניאל שהבעיה היא לא בהתקנה אלא במזגן עצמו, ולכן פנה לחברת המזגנים ודיווח על התקלה, מהחברה נמסר לו שהם ישלחו טכנאי לבדוק את התקלה, אך עליו להיות נוכח בעת בואו של הטכנאי, וכך היה, בשעה היעודה נכנס הטכנאי עם סרבל עבודה הנושא את הלוגו של החברה, וסולם טכנאים על כתפו, דניאל שם לב שהטכנאי הוא אדם דתי החובש כיפה לראשו, תוך כדי שהטכנאי פותח את מכסה המזגן ומטפל בו, ישב דניאל והביט בו, ולפתע עלתה בלבו מחשבת גאווה, וכך חשב 'בודאי הטכנאי חושב שאני סתם מתקין מזגנים אבל אני לא סתם מתקין אני גם יודע הלכות, והטכנאי הדתי בודאי לא יודע הלכות כמוני, אני אסוחח אתו בדברי הלכה ומיד הוא יראה שאני לא סתם מתקין אלא גם יודע ספר', וממחשבה למעשה, דניאל שואל את הטכנאי שעל הסולם שאלה הקשורה להלכות שבת, להפתעתו, השיב הטכנאי מיד, תוך כדי שהוא סוקר בוריות את הספרים שדנו בישאלה, ומסיים בהכרעתו ההלכתית של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל.

תשובתו המהירה והמדויקת הפתיעה את דניאל, אך הוא חשב בלבו שאולי בדיוק הטכנאי שמע שיעור תורה בנושא זה, ולכן החליט לשאול אותו מתחום הלכתי שונה לחלוטין, אך הופתע בשנית

שגם בתחום זה הוא שלט וענה תשובה מתומצת ומנומקת, כשהוא מגלה שליטה מפתיעה בספרי מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, כל הדו כליח התנהל תוך כדי שהטכנאי לא מפסיק לרגע אחד את עבודתו על המזגן, כשסיים סגר את מכסה הפלסטיק והפעיל את המזגן, וכשהכל עבד לשביעות רצונו נטל את הסולם על כתפו ופנה לצאת מן הבית, אבל דניאל לא נתן לו לצאת וחטם בפניו את הדרך, תוך כדי שהוא שואל אותו 'מי אתה? הטכנאי לא הבין מה שולט ביד רמה בכל ההלכות,

סודו של הטכנאי

הטכנאי נאנח, הניח את הסולם מידי ואמר, הייתי אברך במושב בדרום הארץ, בכל אותם השנים מעלתי בתורה ואף הוצאתי כושר לרב עיר, אך הפרנסה היתה קשה ושקעתי בחובות, נאלצתי לעזוב את התורה שבה אהבתי ולרכוש מקצוע, פניתי לתחום המזגנים והתקבלתי לעבודה בחברה בה אני עובד כיום, אמנם כל היום אני מתקן תקלות של מזגנים, אך ליבי לא עזב את התורה שאני כה אוהב אף לא לרגע קט, ואני תפילה לסיים את חובותי ולהתבסס כלכלית ולשוב חזרה ללמוד את התורה, כשסיים את דבריו הרים את הסולם על כתפו ויצא מן הבית, דניאל סיפר שנתר לעמוד עוד מספר רגעים מופתע מהסיפור, ולאחר מכן פרץ בבכי, בכי על הגאווה שהיתה בו, בכי על כך ששפט את הזולת רק על פי צורתו החיצונית, לאחר מכן התעשת וקיבל על עצמו מאותו היום והלאה, לכבד כל אדם, ולא לשפוט על פי המראה החיצוני, וכפי שסיפר האלשיך' על יהודי צדיק שהיה מכבד כל אדם, את הזקן ממנו היה מכבד, משום שהוא בא ימים ובודאי עשה מצוות רבות, את מי שחכם ממנו היה מכבד מחמת חוכמתו, ומי שצעיר ממנו היה מכבד מפני שעוותיו מועטים כיון שחי הוא פחות שנים ממנו, וכך היה מוצא סיבה לכבד כל אדם באשר הוא, יהי רצון שנוכה ליישם את הרעיון בחיים האמיתיים.

בשמחה ורגל לוח הוציא
שמואל אה ליהודים
כי יגאל לאור הספר
"שיעורי"
הרב יגאל כהן
פיק מוספת אנונימית ומבוטא
שטות אחת ה חוסך ודלרים

מחיר המבצע: 03-8000770
אי-דוד המלך: yabia-omer.co.il
מחיר המבצע: 03-8000770

שותכים!
ממשיכים בבניה
ולכם יש לכם אפשרות
להיות שותפים בכל הזכויות
שיהיו במקום!

מטר 400x36
חצי מטר 200x36
אמה 100x36

03-8000770

ניתן להנציח להצלחה/לרפואה/לע"נ

הוציא לחיות שותק
באחזקת תורה של
למעלה מ-120 אפרסומים
בית הוצאת "יבוי אומר" בבני ברק
כניס ללב שיתופית
גם באחזקת תורה
וגם שיתופית למוסדות חסידות.
בזיומן הודיעו לבית הוצאת
אתה יכול
לפסוקים חייגו:
03-8000770

לאשת החיל

מעטים מוזל רבים

נגמר החג הקדוש, חג חנוכה הקדוש. חג שבו עוצר הזמן מלכת.. כביכול 'מכריחים' אותנו לשבת ולהנות מהאמת.. מהפשטות. בזמן הזה, לחזור אחורה, דווקא לימים ההם, לספר ניסי חנוכה, להסביר עד כמה אנחנו מתרחקים מתרבות יוון, ואיך תמיד המעטים מנצחים את הרבים. גם אם נדמה שיש להם הרבה כוח... ממש כמו היום. נראה שכל העולם משתגע, שכולם כועסים ועצבניים, ממהרים ולחוצים, נראה שכולם המומי טכנולוגיה למיניה... ואנחנו המעט. מתי מעט. שרוצים את השם. שפשוט מייחלים למשיח שיגיע ויגאל אותנו. ואנחנו ננצח, כי בסוף יגיע היום שכולם ידעו את האמת.. הקב"ה הוא האמת היחידה. ללכת בדרכו ולחיות באמונה זו הדרך היחידה להישאר שפויים.. ושמחים.

חנוכה, חג שמח וקדוש, נלמד ממנו גם כשהוא עבר כל כך מהר.. יושבים כל המשפחה מסביב לנרות המאורות, עושים סגולות, שרים שירים ומתפללים מעומק הלב. איזה נחת, איזו שלוה, כולם חוזרים מוקדם ומתאספים בביתם.. נותנים לבית את המקום שלו. למשפחה את המעמד שלה. נהנים מסיפורים, ריקודים ושירים של הילדים.. עוצרים ממרוצת הדימום המטריף, ופשוט שמחים ונחים, מעריכים ומייחלים. איפה נמצא עוד עם כזה? עוד מנהגים והלכות כאלו מאירות את הנשמה עמוק פנימה?

המנוחה הזו וההנאה הפשוטה הזו מהילדים והבית, מזכירים לי את השנים שבהם עבדתי מאוד קשה בחוץ, כמו שנשים רבות מהקוראות כאן עושות ביום יום.. הייתי מאלה שמפשרת סכסוכים ומקדמת פרויקטים בעבודה. הייתי מאלה שאוהבות לקום וללכת לעבודה, בה הרגשתי סיפוק ושמחה. למרות המאמץ הכרוך בבקרים ובצהריים בבית לאחור מכן. תמיד הרגשתי שאני משקיעה את כל מאמציי בעבודה, כי הגעתי הביתה ללא כל כוח וסבלנות לקטנים שכל כך היו זקוקים לי... בתוך תוכי ידעתי שהכוחות שמושקעים בעבודה הם קצת יותר ממה שצריך.... קיבלתי המון הערכה וסיפוק ממקום העבודה. השקעתי שם כוחות נפש וגוף, שאולי אצלכן זה לא, אבל אצלי זה בהחלט 'נגס' מהבית.

ישנן נשים שיודעות לנתב את הכוחות שלהן בין הבית לעבודה, ומצליחות לתפקד מקסימום בשניהם. אני לא הצלחתי, יש כאלה שהן טוטאליות, או לפה או לשם. הקב"ה סיבב את מסלולי לדרך אחרת.. ולימים הפסקתי לעבוד בחוץ, לאחר זמן מה שהתרגלתי למציאות החדשה.. פתאום קלטתי כל כך הרבה דברים. הרגשתי שעד כה, הכוחות הנפשיים, החברתיים והפיזיים שלי הושקעו ברובם במקום הלא נכון. כל כך הייתי עסוקה ב"מה יגידו", ואיך לעזור בכל מקום.. ומה עם הבית פנימה? שם סבלנות לפשר בין מריבות? או להיות יצירתית במציאת פתרונות לבעיות פשוטות או מורכבות של היוםמום?

וזה גורם לי לתהות - האם אנחנו משתמשות בכל הכוחות שהקב"ה חנן אותנו במקום הנכון? האם אנחנו מקבלות סיפוק והערכה מהמקום הנכון? האם אנחנו מחכות למילה טובה מהחברה בעבודה או מהבית פנימה / מהבעל? וגם אם אף אחד לא יגיד לנו מילה טובה, מה באמת הקב"ה מצפה מאיתנו? איפה העבודה האמתית שלנו בחיים? לכבוש עוד פסגת יעד? להרוויח עוד פיסת זהב? או לנצח את החושך ולהשקיע בדור הבא שלנו שימשיך בדרך אבותינו הקדושים?.. חלילה, שלא תבינו אותי לא נכון, אני ממש לא ממליצה לא לעבוד. ישנן נשים שחייבות עבודה לבריאות נפשן, או בשל מצב כלכלי או זוגי.. ויש צדיקות מפז שלוקחות על עצמן את עול הפרנסה כדי שהבעל ישב וילמד תורה, שזה בכלל מוערך עד אין קץ. ישנן גם נשים שנמצאות בבית ועדיין לא משקיעות מה שנשים שעובדות משקיעות בבית. זה לא המדד אם את עובדת או לא, המדד הוא איפה הראש. איפה שמים את החשיבות. בבית או בחוץ. מה סדר העדיפויות. כולנו צריכות ללמוד היכן צריך להשקיע את מירב הכוחות. היכן למצות את החשיבה היצירתית והפתוחה איך לקרב את ילדינו לבית היהודי החם.. כולנו צריכות להבין מה עיקר ומה טפל. במיוחד בתור נשים, שאנחנו עיקר הבית! גם אם את עובדת, זה מצויין, יישר כוח, אבל את הכוחות נפש שלך תשתדלי להביא לידי ביטוי בביתך.. אל תבזזי את הכול בחוץ. וזה הכי קשה. כי בחוץ תמיד מוחאים כפיים, ובבית פחות (אם בכלל), אבל לפחות אנחנו מודעות. כי תמיד את תישארי עיקר הבית.

נחשוב, מה יגידו עלינו אחרי 120 שנה? הייתה עורכת דין מצליחה? עבדה כרואת חשבון מבריקה? או גידלה ילדים לתורה ולמידות טובות? צנועה ויראת שמיים או מוצלחת בקידום פרויקטים?

כל אחת תעשה חשבון נפש.. היכן הכוחות שהשם נתן לך מושקעים? באילו מניות? של העולם הזה או העולם הבא?

ונתפלל על זה... שהשם ייתן לנו כוח. שנזכה לממש את כוחותינו בבית פנימה, ושנזכה לראות נחת בעמלנו! נחת יהודית אמיתית!

לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור: 0548491930

פנינים מהפרשה

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה הלם

[מא-א]

כותב המדרש רבה אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו, זה יוסף, ולא פנה אל רהבים, שבשביל שאמר לשר המשקים "זכרתי והזכרתני" נוספו לו שתי שנים, מסביר בית הלוי, לכאורה הרי המדרש סותר את עצמו שבתחילה הוא קורא ליוסף "גבר אשר שם ה' מבטחו" ואחר כך הוא אומר, כי יוסף נענש על ששם מבטחו בשר המשקים? אלא באמת מה חטא הוא זה שהשתדל יוסף אצל שר המשקים להשיג ממנו טובה, הלא חייב אדם לעשות כל אשר בידו כשהוא נתון בצרה, ואין זו כלל סתירה לביטחון? אך מכאן ראייה שיוסף היה כל כך מופלג במידת הביטחון, עד שלעולם לא רצה בשום השתדלות של בשר ודם, כי אם שם כל מבטחו בהשם יתברך, לפיכך הוא עצמו ראה את הדבר לחטא מה שהשתדל אצל בשר ודם וקיבל עונש על עצמו, ואם כן הרי עצם הדבר שבשביל שאמר לשר המשקים זכרתי והזכרתני נתוספו לו שתי שנים שהשתדלות כזו המותרת לכל אדם נחשבה לחטא לגביו, מוכיח בראיה ברורה שיוסף היה "גבר אשר שם ה' מבטחו" שמדרגת הביטחון שלו היתה כל כך גבוהה עד שכל השתדלות קלה אצל בשר ודם נחשבה לו לחטא ונענש על כך.

ועתה דא פרעה איש נבון והכם

[מא-ב]

מקשים המפרשים, הלא פרעה קרא אותו רק לפתור את החלום ולא לתת עצות, ומה ראה יוסף לתת עצות? ברם הלא נאמר במשנה "בפסח נדון על התבואה" והחלום היה בליל ראש השנה "בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים" אם כן הלא היה מקום לשאול את יוסף, אם אמנם מן השמים רצו להראות לפרעה כי עתידות לבוא שנות רעב הלא היו צריכים להראות זאת בפסח, שאז דנים את התבואה ולמה זה חל הדבר בראש השנה? לפיכך הוסיף יוסף ואמר, כי היות ויצטרך פרעה לבחור לו "איש נבון וחסם" כדי למשול על מצרים, הרי כבר מדובר כאן בעלייתו של אדם לגדולה, וזה שפיר שייך לראש השנה, שאז דנים את בני האדם "כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון".

הלא אמרת אליכם לאמר אל

התמאז בילד [מב-ב]

כל אשר עשה לכם לא עשה מתוך כוונה להרע לכם, כי אם רק מעשי ילדות היו אלה ולא היה טעם לראותו כרווף הראוי לעונש, לפיכך גם דמו הנה נדרש.

יוסף עמד בגבורה מול כל סוגי הנסיגנות, לא הרך את אחר מדותיו של הקב"ה כדי להצליח בעמידה כזו איתנה מכריחים באמונה ענקית, ובלמוד התורה, מעולם לא עזב יוסף את בית המדרש - התורה הקדושה, כמו שרואים שזה המסר שנתן לאביו. ספור נפלא שמגיע אלינו מנצואלה הרחוקה, אותו ספר הרה"ג גואל אלקריף שליט"א. זהו ספור מיוחד על פוחה של התגברות אמת מול הסחף, על שמירת הלבוש היהודי.

המשך בעמוד האחרון

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הלבוש שהציל בחור (8)

בפרשת השבוע אנו נתקלים בישועת יוסף הצדיק שבאה כהרף עין "ויריצהו מן הבור", יהודי שחי באמונה, בבטחון גמור שהכל אצל הכל זה מאת ה', ואין מי שיכול להועיל או להזיק לי הוא חי בטוב ובנעימים. ובתוך כל הקשי האדיר הזה יוסף הצדיק שומר על צביונו היהודי, על ה'בן תורה' שבו, ולא נסתר אחר שום דבר מצרי.

אני, כְּבוֹן וְשִׁיבָה, הוֹלֵךְ עִם בְּגָדִים מְכֻבָּדִים – עִם הַלְצָה לְבָנָה, חֲלִיפָה וְכוּבֵעַ. "אִיפֹה נִמְצְאָת הַיְשִׁיבָה?" שָׁאַל הַסְטוּדֵנְט. "בְּלִיקוּוד". לֹא עֵבֶר זְמַן רַב, עַד שֶׁהַסְטוּדֵנְט הַחֲלִיט לְנִסֵּעַ לְלִיקוּוד, לְבַדֵּק מִקְרֹוב אֶת הַיְשִׁיבָה הַמְסֻקְרָנֶת הַזֹּאת. אֲזָנַח שֶׁל וְנִצְוֹאֵלָה, שֶׁבְּדָרוֹם אַמְרִיקָה, זְקוּק לְוִיזָה פְּדִי לְהִכָּנס לְאַרְצוֹת הַבְּרִית. לְאוֹתוֹ סְטוּדֵנְט הִיתָה וִיזָה, וְהוּא הִגִּיעַ לְמַעְבַּר הַגְּבוּל, אֲבָל לֹא שָׁם לֵב שֶׁפֶג הַתּוֹקֵף שֶׁל הַוִּיזָה שָׁלוֹ. הַשּׁוֹטְרִים בְּצֵד הָאֻמְרִיקָנִי שֶׁל הַגְּבוּל הַתִּיחָסוּ אֵלָיו בְּחֻמְרָה, כָּאֵלוֹ רָצָה לְהִכָּנס לְאַרְצוֹת הַבְּרִית בְּמֻרְמָה. הִגִּיעַ שׁוֹטְר פּוֹשֵׁי עִם נִיָּדָת, וְהוֹרָה לוֹ לְהִכָּנס, וְהִתְחִיל לְנִסֵּעַ. עָמְדוֹ לְגַרֵשׁ אוֹתוֹ בַּחֲזָרָה לְאַמְרִיקָה הַדְּרוֹמִית. בְּדָרֶךְ פְּנֵה אֵלָיו הַשּׁוֹטְר, וְשָׁאַל: "לָמָּה בָּאתָ לְאַרְצוֹת הַבְּרִית?" אָמַר לוֹ: "בְּאִתִּי לְלַמֵּד בִּישִׁיבָה". שֶׁבַת שְׁלוֹם וּמְבֻרָךְ!

המשך אי"ה בשבוע הבא!

בְּנִצְוֹאֵלָה, אֵין כְּמַעַט בַּחוּר וְשִׁיבָה אַחַד, וְנִדְרִי לְרֹאוֹת שָׁם יְהוּדֵי בְּמֵרָאָה חֲרָדִי. בַּחוּר וְשִׁיבָה אַחַד, הַצֵּרֵךְ לְשִׁהוּת שָׁם, הַקְפִּיד גַּם שֶׁם לְלַקֵּת עִם פּוֹבֵעַ וְחֲלִיפָה, הוּא לֹא שָׁנָה כְּלוֹם מִהֶלִיכוֹתָיו וְקִדְשׁ כְּכֵן שָׁם שְׁמִיִם. יוֹם אַחַד, כְּשֶׁהֵלֵךְ בְּרַחֲבֵי, פָּגַשׁ אוֹתוֹ סְטוּדֵנְט יְהוּדִי, וְשָׁאַל אוֹתוֹ לְפֶשֶׁר מֵרָאֵהוּ הַחֲרָיָה. הַבַּחוּר הִסְבִּיר לוֹ, שֶׁהוּא לּוֹמֵד תּוֹרָה בִּישִׁיבָה, וְזוֹה לְבוֹשׁ שֶׁל יְהוּדִים בְּנֵי תּוֹרָה. הַסְטוּדֵנְט לֹא הִכִּיר אֶת הַמְשַׁלֵּחַ וְשִׁיבָה, וְאִפְלוֹ לֹא יָדַע מֵהִי תּוֹרָה. בְּמִשְׁךְ שְׁעָה וְחֶצִי דָּבְרוּ הַשְּׁנַיִם. בַּחוּר הַיְשִׁיבָה הִסְבִּיר, שֶׁהַלְבוּשׁ הַיֵּצֵא הַדָּפֵן הוּא לְבוֹשׁ מְכֻבָּד, כְּמוֹ שֶׁמְתָאִים לְבֵן שֶׁל בֶּן מֶלֶךְ, וְהָרִי כֵּן יְהוּדִי הוּא בֶּן שֶׁל מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים. "נִשְׂאֵי אַרְצוֹת הַבְּרִית", הוּא סֶפֶר אֶת אֲזוֹנוֹ שֶׁל הַסְטוּדֵנְט, "לֹא יִלְבַּשׁ בְּגָדִים מְזַנְהִים וְעֲלוּבִים, נִכּוֹן? אֶתָּה רוֹאֵה אוֹתוֹ תְּמִיד מוֹפִיעַ עִם מְלָבוֹשׁ מְכֻבָּד. גַּם

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"והשיב לב-אבות על בנים, ולב בנים על אבות" (מלאכי ג' כ"ד)

שלום לעם ישראל הקירים והחביבים נשאלתי מאת יהודי שאוהב ורודף שלום, והוא לראשו כתר יהלום, שבעיר שגדל בה יש לו חבר, שעם אביו לצערנו אינו מדבר, ואת הקשר ניתן האב ולא הבן, ועשה זאת מבלי להתבונן, בגלל שפעם הבן לא עשה את רצונו, ואביו לא מחל לו על עונו, ומזה שנים שהאב את בנו אינו אוהב, ומתנהג אליו כמו אויב. כמה פעמים ניסה להשכין שלום בין האבא לבן, אבל היצר הרע אינו נותן, וכאשר אותו יהודי את האב פוגש, שלא לסלוח לבן הוא מתעקש, ושואל על הבן שאלות מסקרנות, שבשבילו זוהי הזדמנות: האם הבן תורה לומד, או שמא התחיל להתנדנד, ולרעות בשדות זרים, לשתות ממים המרים. ושואל אם מותר לענות לאב על השאלות, או שעל הבן אסור לו לגלות.

עניתי לאותו אוהב שלום, שלפייס בין הבן לאביו שבבילו זה חלום, שאם האב את בנו אינו מחבב, והשאלות אינן יוצאות לו מהלב, שהחפץ חיים הקדוש כותב (כלל רביעי סעיף י"א בהגה), שאם השאלה היא בגלל יצר הסקרנות, האם הבן מצליח בחנות, באופן שאין בדבר תועלת לעתיד, תשובה לשאלתו אסור לו להגיד.

ושוב שאל באיזה אופן מותר לאב לברר על הבן, ומתי עליו מותר להתעדכן, ובאיזה פרטים צריך להזהר, ובמה צריך להשמר יותר.

עניתי לו שהחפץ חיים (שם) כותב, שצריך האבא לכוון לתועלת בשאלתו, וכך ה' יתברך יהיה אתו, כגון שרוצה לדעת מה מצבו הרוחני של הבן, ובוזה חשוב לו מאוד להתעדכן, וכגון שרוצה לקדמו בלימוד, ואם צריך יסדר לו אברך צמוד, וכן אם ישמע האב שהבן מתחיל להדרדר, ישתדל לעצור זאת כמה שיותר מהר. באופן שכזה בודאי שמותר

פניני הדף היומי

מאת הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

סעודה בר מצווה – בת מצווה גדול המצווה ועושה (בבא קמא דף רח')

בסוגיינתנו אנו למדים שישנו שוני והבדל בין קבלת שכר על קיום המצוות בין מי שאינו מצווה ומקיים את המצוות לבין מי שהוא מצווה ומקיים שהשכר והמעלה שלו יותר גדולים, והטעם לכך מבואר בראשון נים משום שמי שהוא מצווה לקיים את המצוות היצר הרע יותר משתדל להפריע לו ולמנוע ממנו לקיים את המצווה.

והנה הזמן שבו כל יהודי הופך להיות מצווה מהתורה בקיום המצוות הוא לגבר מגיל 13 שאז הוא הופך להיות בר מצווה ובת מגיל 12 בת מצווה (ואמנם כל ילד וילדה הוריהם מחויבים לחנכם מדברי חכמים כבר מגיל קטן לקיים המצוות ברכות, תפילין, שבת, וכו') וביום שמגיע הבן לגיל בר מצווה נהגו לערוך סעודה לכבודה של מצווה שבאותו היום נכנס הילד לעול תורה ומצוות ורבים נוהגים לערוך סעודה באולם שמחות ולהזמין את בני המשפחה וחבריהם (וכמובן שהכל בכשרות מהודרת ובישיבה נפרדת לגברים ונשים) ועוד נהגו שחתן הבר מצווה דורש בדברי תורה, וכתב מהרש"ל בספר ים של שלמה שסעודת בר המצווה אין לה סעודת מוזה גדולה מזו שנותנים שבח והודאה להקב"ה על שזכה הנער להיות בר מצווה וגדול המצווה ועושה.

וישנו נידון בפוסקים האם צריך לערוך סעודה לבת וישנכסת לגיל בת מצווה כפי שעושים לבן, והגאון ר' משה פינשטיין נשאל האם אפשר לערוך חגיגת בת מצווה בבית הכנסת והשיב על כך בשו"ת אגרות משה (אורח חיים סימן קד') שאין מקום להתיר לעשות זאת בבית הכנסת ואין שום מקור לכך ודימה זאת לחגיגת ים הולדת, ובתשובה אחרת (חלק ב' סימן צ"ז) כתב שישנו הבדל מהותי בין בן לבת כשנכנסים לגיל מצוות שכן בבן הדבר ניכר יותר שכעת מצרפים אותו למניין עשרה ועולה שליח ציבור, אבל בבת דברים אלו לא שייכים, אמנם הגר"ח בספרו בן איש חי (פרשת ראה) כתב שהבת ביום שתכנס למצוות תלבש בגדי שבת ואם יש אפשרות בגדים חדשים ותברך שהחיינו שנכנסה לעול תורה ומצוות, ובשו"ת יביע אומר חלק ו' סימן כט' הביא דברי הפוסקים שו"ת ישכיל עבדי והנתיבי עם שכתבו שראוי לעשות סעודה (ומקובל לעשות בבית למשפחה המצומצמת) גם לבת שנכנסת לגיל בת מצווה לכבודה של מצווה.

שבת שלום

המעוניין לרכוש את הדיסק אונג'י על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העילמי 24 שעות ביממה 053-9302663

לאב לשאול, וצריך הנשאל להשיב לו על הכל. וצריך האב בפרט אחד להזהר, להודיע ששואל לתועלת כי הוא בנו ולא יותר. נזכה תמיד לראות נחת יהודי מכל יוצאי חלצינו, ושהשמחה לעולם לא תמוש מבתינו.

ניתן לשמוע חיזוק קצר (כדקה וחצי) מידי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 077-2222-069 שולחה 3 ואחר כך הקש 1. שמעו ותחי נפשכם. כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון בטל. 052-768-3816

יומא טבא לרבנן
ברנלות נגלות אור יקר
בשעה טובה ומנוצחת הספר שרכים ציפי לו

שאלות ותשובות יגל לבי
אורח חיים • יורה דעה
אבן העזר • חושן משפט
לשורע ורובנו
תאנן רבי יגאל כהן שליט"א
ראש מסכת 'כתב אסור' בני ברק

ניתן להשיג בחנויות הספרים
ובמכון 'ביע אומר'
רח' הרב עוזיאל 44 בני ברק

03-8000-770
subiomer@gmail.com

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה